

PRIJEDLOG PODPREDSJEDNIKA

ŽELJKA RADIVOJA

O OSNIVANJU STUDIJA ANIMIRANOG FILMA

U posljednjih par godina značaj kinoamaterskog stvaranja rapidno opada. Iako danas postoji veći broj festivala ^{a/}amaterskog filma diljem Jugoslavije nego ranije, autoru se ne pruža mogućnost da svoje djelo prikaže većem broju gledalaca. Postavlja se pitanje: zbog čega? Možda iz prostog razloga što amaterski vid stvaranja više nije zanimljiv za širu publiku, možda zbog toga što to stvaranje nema podršku u novinstvu, a najvjerojatnije je razlog u izgubljenom entuzijazmu kinoamatera da nametnu svoja djela okolini.

Vjerojatno je ovo samo dio komponenata jedne porazne rezultante: amaterski film Hrvatske je u čor-sokaku. Nestali su mnog^o filmski centri, i ne samo u Hrvatskoj. Osim KK "Split", KASG "816", KK "V gimnazija" i drugih, nema više ni KK "Beograd", za Ljubljanu se više ni ne čuje, a sve manji značaj u svojim sredinama imaju KK "Sarajevo" i KK "Zagreb". Sineasta stvaralaca je sve manje, moglo bi se početi govoriti o "Posljednjim mohikancima".

Problem restauracije kinoamaterskog pokreta je suviše složen da bih se usputno i netemeljito na njega mogao i osvrnuti. No to nije ni bila moja namjera. Svrha gornjih redaka je da se podupre ideja stvaranja "Studija animiranog filma", SAF u daljnjem tekstu, pri KK "Zagreb".

Počet ću od svojih prvotnih razmišljanja. Sineasti stvaraoci međusobno se razlikuju samo po jednoj bitnoj stvari, da li

im je za stvaranje filmskog djela dana novčana nadoknada ili ne. Na osnovu te razlike izdvajam profesionalce i sineaste ne- profesionalnog filma tkzv. kinoamatere. Na stranu izdvajam ljude koji se usputno bave snimanjem filmova. Na osnovu gornje razdjelje razlikujem ljude kojima u gotovo 100 % slučajeva stvaranje filma ujedno predstavlja osiguranje vlastite egzistencije, i ljude kojima je stvaranje filmskog djela prvenstveno duševna potreba i jedan vid komunikacije s okolinom. Vrijeme jednih se mjeri određenom količinom novca, a drugima vrijeme utorošeno u stvaranje filmskog djela nadoknađeno je stvaralačkim užitkom.

Slijedeća misao je vjerojatno zajednička svim autorima: "Prikazati svoje djelo što većem broju ljudi!". Kako? Sineastima je to moguće putem kinematografske mreže, festivala amaterskih i profesionalnih, te putem televizije. Za prikazivanje filma na amaterskom festivalu autor neprofesionalnog filma ima mogućnosti, ali zato rijetko koji ima mogućnost sudjelovanja na amaterskim festivalima van zemlje gdje se zahtjeva magnetotonski ili svjetlosni zapis zvuka, dok za ostale navedene mogućnosti šanse su minimalne. I to iz najbanalnijeg, ali ujedno najrealnijeg razloga, zbog nedostatka sredstava sredstava koja su potrebna za ispunjavanje tehničkih uvjeta da se prikažu filmovi. Mislim da je svima poznata razlika u koštanju jednog filma snimljenog na 8 mm traci od filma snimljenog na 16 mm traci, odnosno na 35 mm. Iako imamo, doduše vrlo staru, kameru 16 mm formata, rasvjeta potrebna za snimanje u inzerijeru ne postoji, a cijena jednog igranog filma na 16 mm traci, negativ-pozitiv i obrada, prelazi često svotu od četiri tisuća dinara. Sa sredstvima koje klub posjeduje takve investicije su gotovo apsurdne, pogotovo ako ne postoji sigurnost da će film biti izvrstan. Iz toga sli-

jedi da bi morali ostati na dosadašnjem tehničkom nivou stvaranja, 8 mm i 16 mm preobratni film s eventualnim, i to ne ubrzo, magnetofonskim ozvučenjem.

Postoji vrijeme koje stvaralac odvaja za djelo, i to bez obzira što za njega ne dobiva nikakvu materijalnu naknadu, zatim talent i volja. Te elemente imamo. Nasuprot tome materijalna sredstva su minimalna. Izlazi da se moramo baviti snimanjem takvih filmova gdje je potrebno uložiti mnogo truda i vremena a materijalna sredstva su gotovo zanemariva. Taj film koji bi nam poslužio da izađemo iz amaterskih okvira je animirani film. Kolaž, animiranje predmeta i crtani film.

Sredstva koja su potrebna za početak rada su slijedeća: 16 mm kamera s mogućnošću trik snimanja, trik stol, crtači stolovi, potrošni materijal za izradu crtalog filma. Prostor za rad bi u početku stvorili u podrumskim prostorijama, a nakon iseljenja FAS-a, znači negdje od jula mjeseca, preselili bi rad u gornje prostorije.

Vjerojatno mnoge zanima kolika su sredstva potrebna za nabavu gore navedenih osnovnih sredstava za rad. Kamera u klubu postoji i treba ju samo popraviti. U slučaju da se ne da popraviti tada bi se morala kupiti jedna polovna, što znači izdatak od maksimalno 2.000 dinara. Jednostavan trik stol i dva crtača stola u izradi članova kluba došlo bi oko 3.300 dinara. Cel, papir i boje, ako bi ih dobili od "Zagreb-filma" po nešto manjim cijenama, koštalo bi oko 1.000 dinara, a time da bi se cel prao i koristio višekratno. Znači za početak rada bilo bi potrebno oko najviše 6.300 dinara. U slučaju da u početku ne bismo mogli nabaviti cel, papir i boje, mogli bi snimati kolaž

filmove i filmove animiranih predmeta. Snimalo bi se na 16 mm traci i to na negativu. Izdatak za kolaž film, u trajanju do pet minuta, iznosio bi s dobivanjem prve kopije, sa svim probama, do 500 dinara. Sredstvima od 7.000 dinara godišnje moglo bi se snimiti 6 do 8 filmova, od kojih bi dva minimalno prebacili na 35 mm. format. Time bi imali mogućnost da nastupimo na Festivalu kratkog filma u Beogradu, da konkuriramo za dodjelu sredstava na Fondu, te da ih ponudimo kinematografskoj mreži i televiziji. Osim toga možemo sa tim filmovima, sve do ^(sv) prodaje, da učestvujemo na svim amaterskim festivalima, u zemlji i van nje. U slučaju prihvaćanja ideje o stvaranju SAF-a, predočit ću U.O. Kino-kluba "Zagreb" u roku od dva mjeseca detaljan program rada, nacрте osnovnih sredstava za rad i troškovnik za njihovu izradu, te spisak ljudi koji će sačinjavati, u početku, SAF.

U Zagrebu, 2.II.1972.

Željko Radivoj